

glasnik

glasilo delavcev živilskega kombinata žito ljubljana

ŠTEVILKA 1

MAJ 1987

Del pekarskega proizvodnega programa

Referendum uspel

V torek, 5. maja smo se delavci Žita po temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti na referendumu odločili »ZA« sprejem sprememb in dopolnitev štirih temeljnih aktov delovne organizacije, med katerimi je za zaposlene predvsem pomemben akt, ki ureja delitvena razmerja sredstev za osebne dohodke.

S sprejemom sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje dohodka, čistega dohodka ter delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo v DO Žito se je zaključila akcija, ki se v preteklem letu ni izpeljala do konca. Sedaj, po uspelem referendumu, so dane možnosti za dolgotrajnejšo ureditev razmerij na področju osebnih dohodkov.

Bistvene novosti v aktu o osebnih dohodkih so naslednje:

– določanje mase sredstev za osebne dohodke v DO na podlagi uspešnosti poslovanja opredeljena s kazalniki poslovanja,

– črtanje tipičnih del in nalog iz SaS ter sprejemanje le-teh na delaskem svetu delovne organizacije,

– TOZD Blagovni promet obračunava svojo uspešnost na podlagi uspešnosti TOZD, za katere dela opravlja,

– TOZD, ki je iz objektivnega značaja v izgubi, lahko izpiačuje uspešnost do povprečja v delovni organizaciji,

– boljše vrednotenje nočnega dela, in sicer za dobrih 28 odstotkov, ter uvedba dodatka na popoldansko delo v višini enega odstotka od izhodiščne osnove na dan,

– nadomestilo za čas dopusta ne bo več povprečje osebnega dohodka zadnjih treh mesecev, temveč tekočega meseca,

– tekoče valoriziranje nadomestila osebnega dohodka za čas bolniškega staleža,

– obračunavanje regresa za prehrano med delom v višini 15% od povprečja OD v gospodarstvu,

– spremeni se vrednotenje del in nalog za vse delavce, s tem da smo dali poudarek pri tistih delih in nalogah, kjer je največja fluktuacija kadrov.

Nadaljevanje na 2. strani

Gospodarjenje v prvem tromesečju

Z doseženimi rezultati v letošnjih prvih treh mesecih smo lahko le delno zadovoljni, saj se še vedno pojavljajo nekatere slabosti iz preteklih obračunskih obdobj.

V prvih treh mesecih sta z izgubo poslovali dve temeljni organizaciji: Tehnični obrati v višini 8.160.000 dinarjev in Maloprodaja v višini 8.800.000 dinarjev. Sprejeta je že trajna rešitev za odpravo ponavljajoče se izgube v TOZD Tehnični obrati: priključitev k TOZD Pekarstvo in testeninarstvo, za kar so se na referendumu izrekli zaposleni v obeh temeljnih organizacijah.

Iz analize rezultatov gospodarjenja v letošnjih prvih treh mesecih lahko strnimo naslednje ugotovitve:

– Zastavljeni količinski plani za leto 1987 najbrž ne bodo doseženi, razen v redkih izjemah, kljub temu, da se planirani obseg proiz-

vodnje ni bistveno povečal.

– Finančna oziroma vrednostna primerjava z istim obdobjem preteklega leta je nekoliko slabša, vendar sta rezultata težko primerljiva zaradi zakonskih sprememb pri oblikovanju in delitvi celotnega prihodka in ostalih novosti.

– Težave v izvozu, ki smo jim bili priča v preteklem letu, se nadaljujejo tudi letos: zmanjšan izvoz, slabo stimuliranje izvoznikov, neizvrševanje plačil ipd.

– Prodaja konditorskih proizvodov na domačem trgu še naprej pada, zaradi česar se je zmanjšala tudi proizvodnja teh artiklov v prvih treh mesecih. Delno pa je manjša količinska proizvodnja tudi posledica spremenjene strukture proizvodnje (zahtevnejši artikli, ki so cenovno bolj zanimivi).

– Čeprav nam podatki o izrabi delovnega časa kaže-

jo nekaj izboljšanja, predvsem pri bolezninah do 30 dni, pa ne moremo biti zadovoljni, saj je nadurno delo spet v porastu.

Vse težji pogoji gospodarjenja, s katerimi se srečujemo že nekaj časa, so prisotni tudi letos. Zaznavamo razkorak v ceni vhodnih materialov in doseženo realizacijo na trgu, zmanjševanje izvoza, vedno slabši so plačilni pogoji tujim poslovanim partnerjem, težji je uvoz repromaterialov, zmanjšuje se prodaja, nadaljuje se administrativno določanje cen, kar vse vpliva na uspešnost poslovanja, proizvajalec pa na to ne more vplivati. Boljše rezultate pa lahko dosežemo z boljšo organizacijo proizvodnega procesa, delovno disciplino, z zmanjševanjem bolezenskih izostankov.

Zato bomo morali vložiti še več naporov, če želimo uresničiti zastavljene cilje.

Skromna udeležba na pohodu

Ljubljana, 9. maja – Tradicionalnega, že 31. Pohoda po poteh partizanske Ljubljane se je udeležilo tudi zastopstvo DO Žito, ki se letos ni moglo pohvaliti z množičnostjo.

vilne zaščite, ki so sodelovali na osrednji slovesnosti. Skupaj so se okrepčali in proslavili praznik mesta Ljubljane.

Ob organiziranju naslednjega pohoda bo potreben

POHOD

Udeleženci pohoda so prehodili 8 kilometrov dolgo pot od Tolstojeve ulice za Bežigradom, mimo Litoštroja, Kosez, prek Mosteca, po Šišenskem hribu do tivolskega vrha in po Erjavčevi cesti na Trg revolucije.

Po kónčanem pohodu, ki je kljub slabi udeležbi minil v vedrem razpoloženju, so se pohodniki na sedežu TOZD Maloprodaja pridružili Žitovim obveznikom ci-

razmislek o drugačnem programu pohoda, saj se že nekaj let kaže, da sedanja oblika ni dovolj privlačna za večje število delavcev. Ena od možnosti bi bila organizacija piknika v naravi ali kaj podobnega. Kot eni od ustanoviteljev oziroma pokroviteljev pohoda moramo storiti vse, da se ga tudi v večjem številu kot letos aktivno udeležimo.

Referendum uspel

Izid glasovanja o sprejemu sprememb in dopolnitev SaS o OD:

TOZD	štev. uprav.	glasovalo	»ZA«	»PROTI«
Imperial	300	256 ali 85,3%	194 64,7%	54 18%
P. Krško	80	73 ali 91,3%	43 54%	28 35%
P. Dolenjska	113	109 ali 96,5%	102 90,3%	6 5,3%
Maloprodaja	111	101 ali 90,9%	96 86,5%	3 2,7%
Teh. obrati	70	64 ali 91,4%	44 62,8%	18 25,7%
P. Vrhnika	83	75 ali 90,4%	72 86,8%	3 3,6%
Mlini	212	197 ali 92,9%	160 75,5%	36 17%
Bl. promet	93	78 ali 84%	65 70%	13 14%
Pekarstvo in testeninarstvo	671	578 ali 86,1%	527 78,5%	44 6,5%
Triglav Gorenjka	374	326 ali 87,2%	217 58%	104 27,8%
Šumi	287	224 ali 78%	159 55,4%	62 21,6%
P. Kranj	84	74 ali 88%	67 80%	4 4,8%
DSSS	160	151 ali 94,4%	123 76,9%	25 15,6%
Skupaj:	2638	2306 ali 87,4%	1869 70,8%	400 15,2%

Aprilski osebni dohodek, katerega izplačilo je bilo 15. maja, je bil že izračunan na osnovi sprejetih sprememb in

dopolnitev, vendar je delovski svet delovne organizacije zadolžil komisijo za osebne dohodke DO, da do junijskega iz-

plačila osebnih dohodkov uskladi ocene med posameznimi deli in nalogami ter posameznimi TOZD in DSSS. Na osnovi te uskladitve bodo tudi izdane odločbe vsem zaposlenim v delovni organizaciji.

Poleg področja osebnih dohodkov so bili na referendumu sprejeti še trije dopolnjeni akti: Statut delovne organizacije ŽK Žito, Samoupravni sporazum o združitvi TOZD v DO Žito in Samoupravnega sporazuma o inovacijski dejavnosti. Pri vseh omenjenih aktih so bile spremembe in dopolnitve potrebne zaradi uskladitve z novimi zakonskimi določili.

Izvozna sposobnost

Ali koliko lahko izvažamo — kolikor prenesemo dohodkovno

V zadnjem času postaja izvoz vse težji za proizvajalne TOZD, ki izvažajo. Prvi razlog za to je nezmožnost nadaljnjega prenašanja dela negativnih razlik pri izvozu na domače cene zaradi vračanja le-teh na predpisano raven, drugi istočasna rast proizvodnih stroškov, ker naši dobavitelji vedno najdejo načine za povečanje cen svojim izdelkom, tretji, še težji vzrok pa je padanje izvoznih cen. Zbir vseh treh neugodnih razlogov se združuje v vprašanje ali je še smiselno izvažati oziroma kod kriti razliko, da TOZD ne bo zašel v izgubo. Ker v tem nismo osamljeni, ampak se tudi drugim godi podobno, navajamo v nadaljnjem nekaj ugotovitev iz strokovne literature.

Republiški komite je tržišče in splošne gospodarske zadeve je naročil pri Inštitutu za ekonomsko diagnozo in prognozo Univerze v Mariboru študij »Izvozne cene slovenske industrije«. V tej študiji, ki je bila gotova v januarju 1986, je tudi nekaj teoretičnih izhodišč, ki pojasnjujejo nastalo situacijo.

— tradicionalne teorije so povezovala izvozno sposobnost predvsem s cenovno elastičnostjo in poenostavljeno, da je izvoz odvisen le od stroškovne cenovne konkurenčnosti, vse drugo pa zanemarjali.

— necenovne prvine pa so postajale vse bolj pomembne in so se v teoriji začele pojavljati teorije o asimetriji med velikimi in malimi gospodarstvi ter izvozno ali uvozno bolj odvisnimi gospodarstvi. Konkurenčna sposobnost izvoza že zdavnaj ni več samo cenovna tekma (kdo določen proizvod proizvaja z nižjimi proizvodnimi stroški), je le dovoljujoči pogoj za vstop na tržišče, odločujoči pogoj pa je vrsta drugih dejavnikov od izvoznega marketinga do razvoja

novih proizvodov, ki jih je mednarodni trg pripravljen sprejeti.

— če neka družba ali celo gospodarstvo sprejema za svoj cilj razvoj, ki ga je mogoče doseči z določenim uvozom, le-tega pa plačati z izvozom, se pravila izvozne konkurence podrejo. Vse je podrejeno le cilju, to je razvoju, potem se vsa sredstva usmerijo v ekspanzijo izvoza za dosegajo cilja.

— eno od sredstev, ki pospešujejo dosegajo cilja je tudi definiranje ravnovesnega tečaja, po katerem se cene izenačujejo z izvozno uvoznimi cenami. Ravnovesni tečaj se sedaj definira v odvisnosti od razmer na finančnem računu. Skratka prevladujejo finančni tokovi nad blagovnimi in je tudi ta teorija že doživela spremembo. Razlike med državami se odražajo v različnih gospodarskih strukturah, ki niso enako odvisne od izvoza in uvoza. Po drugi strani pa to dopolnjuje država s svojimi ukrepi (carino, taksami, omejitvami) vpliva na izvozno ponudbo in s tem na ceno.

Za jugoslovansko gospodarstvo, ki se oslanja na planirano plačilno bilanco s tujino, je najvažnejše povečati priliv od izvoza, da bi bila bilanca uresničena zaradi postavljenega cilja. Torej »izvoz za vsako ceno« je opredeljen z razvojnim ciljem. Dejanske razmere pa so takšne, da ob padajoči produktivnosti brez sprememb v notranji strukturi porabe ne bo mogoče povečati izvoza. No, temu lahko rečemo, pa so namenjeni ukrepi zvezne vlade, ki nas v zadnjem času spravljajo na rob obupa. Ekonomika poslovanja dobiva večji pomen. Pričakovati je, da bo naš necenjeni dinar postal vendarle cenjen, ker ga bo vse manj. Težje bo tudi prodajati doma in tako se bodo začela odpirati vra-

ta izvozu, kar pa pomeni nižji dohodkovni nivo, kolikor ta izvoz ne bo vključeval v izdelkih tudi pamet. Trenutno po obstoječih veljavnih predpisih nezanimivi izvoz (januar—marec 1987/86 padec za 8,4% v SFRJ) lahko dokaj hitro postane zanimiv, če določena nivoja proizvodnje ne bo mogoče plasirati doma. Iz tega razloga se v sedanjem trenutku ne bi bilo smiselno umikati iz tujega trga, ker bo mogoče že v kratkem času obrnjena situacija, da bodo naše TOZD intenzivno iskale okno v svet v želji, da plasirajo svoje izdelke. Res je, da veljavni devizni zakon neposredno ne stimulira izvoza, ker ne dovoljuje preprodaje deviz oz. pravic iz njih, toda predhodno navedene spremembe v gospodarjenju lahko ta interes bistveno povečajo. Približevanje tržnemu gospodarjenju, o čemer je vse več govora, bo nujno vodilo v odpravo pregretega povpraševanja in administrativno napihjenih cen, ki so toliko bolj napihnjene kolikor višje stopnje obdelave je nek proizvod. Tako na primer kalkulacije v naših proizvodnih TOZD, četudi so narejene za izvoz po metodi direktnih stroškov, date presegajo mejo, ki bi bila sprejemljiva za tuji trg. Vsi naši proizvodi npr. terjajo veliko embalaže, tiskane in netiskane. Vse te cene so pri nas pogosto enkrat višje od zunanjih in še bi lahko naštevali takšne primere. Zaloge, obresti, nadgradnja, produktivnost itd. so vse faktorji, ki delajo izvoz nezanimiv.

Tudi naša DO pa je v uresničevanju svojega razvojnega cilja prav tako vezana na določen uvoz, ki terja ustrezen izvoz iz naše DO ali katere druge. Odločitev je seveda težka, ker v vsakem primeru pomeni določeno dohodkovno obremenitev. Pri tem pa je gotovo manj boleča tista, ki se opira na bilanciranje znotraj DO.

V tem trenutku smo še nepripravljeni za odgovor na vprašanje, kako pokrivati izpad dohodka pri izvozu, da bo ta postal zanimiv za proizvodne TOZD. Tudi dejstvo, da imajo danes vse izvozne temeljne organizacije narejene detaljne kalkulacije o izgubah, ki jim jo prinaša izvoz, je dober znak za iskanje rešitve. Ne pa rešitev odpoved izvozu ali terjati od tujega kupca da bo plačal naše zanj previsoke cene, če drugod lahko isto blago kupi po nižjih cenah. Rešitev bo mogoča le v dohodkovnem mixu od domače prodaje in izvoza kot enotnega dohodka proizvodne TOZD in v povezavi z drugimi na nivoju DO. Obliko te povezave pa je potrebno še dogovoriti v korist vsega kolektiva.

Žito obiskali španski borci

Ob občinskem prazniku občine Ljubljana Moste-Polje so našo delovno organizacijo obiskali španski borci, skupaj z delegacijama iz pobratenih občin Bileča in Plužine.

Petnajst od 24 še živčih udeležencev španske revolucije si je skupaj z gosti iz pobratenih občin ter predstavniki občine Moste-Polje najprej ogledalo proizvodnjo bonbonov v TOZD Šumi in računalniško vodenje proizvodnih procesov v Mlinih. Ob tej priložnosti so nekdanjim borcem razložili tehnološki postopek in odgovarjali na zastavljena vprašanja.

V prijetnem razgovoru v razdeljevalnici hrane v Mlinih so se gostje zanimali za poslovanje naše delovne organizacije in predvsem za položaj naših delavcev. Ob tem so poudarili, da smo v povojnem času dosegli velik napredek, kljub temu

pa položaj delavcev še vedno ni tak, kot so si ga zamišljali.

Ob slovesu so se borci

zahvalili za gostoljubje in prek našega glasila pozdravljajo vse zaposlene v DO Žito.

ŽITO danes – za jutri

V ponedeljek, 20. aprila je bil v razdeljevalnici hrane TOZD Mlini organiziran sestanek samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij, vodstva DO in direktorjev temeljnih organizacij. Na njem so prisotni med drugim govorili o trenutnem položaju v naši delovni organizaciji. Izhodišča za pogovor je podal direktor DO Žito Marko Sok. Med drugim je dejal:

»Nahajamo se v zahtevnih družbenoekonomskih pogojih, ki močno krnijo možnosti samoupravnega uravnavanja in učinkovitega vodenja poslovnih procesov. Prisotna inflacija prikriva kriterije produktivnosti, ekonomičnosti in rentabilnosti, kar je iz podjetniškega vidika barometer dobrega gospodarjenja. Vsi vemo, da smo v zadnjih nekaj mesecih izgubili možnost gospodarjenja na področju izvoza in uvoza, reguliranje cen, vplivanje na stroške in uravnavanje politike OD. Na kratko bi lahko rekli, skoraj vse instrumente vodenja poslovne politike ima v rokah nekdo izven OZD.

Postavlja se vprašanje, kje se danes nahaja naš kombinat, kateri problemi so prisotni in kako se usmeriti naprej:

1. Znano je, da smo v letu 1986 dosegli v Žitu dobre poslovne rezultate. Vse finančne kategorije so ugodne in lahko ugotovimo, da je bila to rekordna letina ter da so prisotni finančni trendi vzpodbudni.

2. Dobri rezultati poslovanja pa imajo tudi nekatere lepote napake, ki lahko pomenijo na srednji in dolgi rok napoved hudih časov. Razen redkih izjem nismo dosegli planov prodaje in proizvodnje, še celo več, prodaja in proizvodnja absolutno padata glede na pretekla leta. Poleg tega se nam zmanjšuje izvoz, kjer tudi nismo dosegli postavljenih planov.

3. Iz že prikazanih podatkov vidimo, da produktivnost pada. Poleg tega pa se močno znižuje izkoristek delovnega časa, saj so se boleznine do 30 dni glede na leto 1985 lani povečale za 17% in boleznine nad 30 dni za 24%.

4. Osebnih dohodki so imeli v Žitu hitrejšo rast kot v gospodarstvu in so za 7% višji kot so povprečni v gospodarstvu. Pomembno je dejstvo, da nismo nobeni kršitelji in da smo se v preteklosti ponašali v skladu z vsemi omejitvami. Kljub temu pa so v našem sistemu nagrajevanja hude hude vzreli, ki se kažejo v zmanjševanju deleža delavcev s kvalifikacijo ter visoko in višjo izobazbo. Tako smo imeli v letu 1986 za 10% manj delavcev strokovnjakov kot v letu 1983/84. Ugodno povprečje v naši OZD glede na gospodarstvo je v osnovi pogojeno z velikim deležem nočnega in nadurnega dela, ki izhaja iz narave naše dejavnosti. Nestimulativnost našega sistema nagrajevanja za strokovne kadre v in izven proizvodnje ter vodilne in vodstvene delavce v tozd in na ravni DO se kaže v množičnem odhajanju teh kadrov iz naše sredine, predvsem v zadnjih mesecih. Zaradi prisotnih napak v vrednotenju dela teh delavcev in splošno nizkega OD pri nas pa novih kadrov ne uspemo pridobiti. Pojavlja se tudi problem najnižjih osebnih

dohodkov pri nas, saj je del teh delavcev močno socialno ogrožen.

Leta 1983 smo z velikimi napori sprejeli nov sistem nagrajevanja in od takrat se nam stalno pojavljajo eni in isti kršitelji. Med njimi so tudi tozdi s slabimi ekonomskimi izhodišči, kar je še posebej ekonomsko nerazumno in laično. Kdo bo ustavil samovoljno izplačilo izven dogovorjenih okvirov in kakšne bodo sankcije za tiste, ki to počnejo?

5. Težave v objektivnih pokazateljih poslovanja so povezane s hudo razrahljanimi medsebojnimi odnosi med samimi proizvodnimi tozdi in med proizvodnimi tozdi in TOZD Blagovni promet. Enako kritičen je tudi odnos do DSSS. Menim, da bo potrebno zakoniti bojne sekire in se s polno odgovornostjo lotiti izgradnje učinkovitega poslovnega sistema. Kljub stalni kritiki obremenitve, se stroški DSSS n Blagovnega prometa v naši DO relativno zmanjšujejo, kar pomeni, da se te storitve ceni-

jo, oziroma da smo pripravljeno za njih vsako leto plačati manj. Torej zmanjšujemo izdatke, ki se v osnovi povezujejo z učinki razvoja finančnega poslovanja in prodaje. Prepričan sem, da to ni prava pot in ponovno poudarjam, da ni vse tisto, kar je izven neposredne proizvodnje, negativno. Pristopiti moramo k učinkoviti reorganizaciji teh služb, kar pa samo pomeni, da bodo te službe cenejše glede na enoto učinka.

6. Pred kratkim smo morali skoraj privseh proizvodnih programih znižati cene. Ta odlok ZIS-a je glede na prisotne zmote pri nas logičen, vendar za nas izredno obremenilen, saj nam omejuje ves poslovni manevar pri razvoju in politiki OD.

7. V preteklem letu smo izkazali izgubo v TOZD Mlini in TOZD Tehnični obrati. Kljub vsem prizadevanjem je nastala v TOZD Tehnični obrati situacija, ki je pogojena z zakonom o sanaciji, ko ne moremo več plačevati normalnih osebnih dohodkov. Izdelali smo obsežno analizo in učinkovita je samo rešitev, ki pomeni priključitev TOZD Tehnični obrati k TOZD Pekarstvo in testeninarstvo. (Medtem je referendum o priključitvi že uspel. – opomba uredništva).

Vse navedbe zahtevajo od nas čim hitrejšo akcijo za ustavitev negativnih pojavov.

1. Pripravili smo predlog sprememb samoupravnega sporazuma o OD, ki v osnovi rešuje navedene probleme in daje možnost bolj normalnega nagrajevanja vsem delavcem, z ohranjanjem enakega razmerja kot je bilo doslej predvideno v samoupravnih aktih med najnižjimi in najvišjimi osebnimi dohodki.

2. Pripravili smo nekatere nujne spremembe statuta DO in SaS o združitvi TOZD v DO, ki so pogojene s spremembami zakonskih določil in ki so se pokazale v preteklosti neuskajane.

3. Poseben problem so medsebojni odnosi. Spremeniti moramo pripravljenost za sodelovanje. Odgovornost za razpadanje skupnih služb in Blagovnega prometa nosijo tudi tisti, ki sodelujejo z njimi, jih ocenjujejo in plačujejo njihove storitve. Izpostavljamo potrebo po informiranosti. Več moramo imeti delovnih dogovorov s konkretnimi nosilci in manj načelnih stališč.

Upam, da se bomo na osnovi navedenih izhodišč dogovorili o nadaljnjem delu za doseganje boljših rezultatov.

DO ŽITO: zadovoljivi rezultati v letu 1986

Rezultate poslovanja, ki smo jih dosegli v preteklem letu, lahko ocenimo kot ugodne in pričakovane. Z izgubo sta sicer poslovali dve temeljni organizaciji, vendar smo uspeli izgubo v celoti pokriti. Podrobna analiza kaže, da kljub vsemu nismo izkoristili vseh možnosti. Predvsem smo zaostali za predvideno količsko proizvodnjo oziroma realizacijo.

Dve temeljni organizaciji imata po zaključnem računu za lansko leto izgubo (TOZD Mlini 110,7 milijona dinarjev in TOZD Tehnični obrati 40,7 milijona dinarjev), ki je v celoti pokrita s sredstvi vseh temeljnih organizacij, v okviru delovne organizacije in tudi z zunanji sredstvi.

TOZD Triglav-Gorenjka, TOZD Maloprodaja in TOZD Blagovni promet niso ustvarili poslovnega sklada, so pa v celoti ali deloma formirali sklad skupne porabe. V TOZD Pekarna Kranj pa so iz čistega dohodka uspeli pokriti samo bruto osebni dohodek. Sredstva za sklad skupne porabe se na podlagi sporazuma združujejo, tako da je vsem delavcem zagotovljen enak položaj glede prejema za te namene.

Sicer je v letu 1986 glede na predhodno leto porasel celotni prihodek za 88%, porabljena sredstva za 72%, dohodek za 160%, čisti dohodek za 166%, masa OD za 144%, akumulacija pa za 175%. Prav tako je na nivoju delovne organizacije porasel delež akumulacije v dohodku, in sicer od doseženih 15,2% v letu 1985 na 16,2% v letu 1986.

Višja izhodiščna osnova

Delavski svet DO je na seji, dne 7. maja sprejel tudi sklep o povečanju vrednosti osnovnega indeksnega razmerja za 8 odstotkov, tako da znaša izhodiščna osnova bruto 91.575 dinarjev. Vrednost nove izhodiščne osnove se uveljavi s 1. aprilom 1987.

Regres za malico

Po sklepu delavskega sveta DO z dne 16. aprila pripada od 1. maja dalje vsakemu delavcu DO ŽK Žito regres za prehrano med delom v višini 21.556 dinarjev.

Rojstni dan g. Hitschlerja

Pred kratkim je praznoval g. Hitschler osebni jubilej – 65. rojstni dan. Ob tej priliki je prejel številne čestitke tudi iz vseh naših TOZD, ki z njim sodelujejo.

Ne bi mogli lepše opisati njegovega pogleda na to njegovo življenjsko obdobje kot ga je opisal sam v svoji poslanici nekaj dni pred svojim rojstnim dnevom svojim prijateljem, sodelavcem in poslovnim partnerjem:

Dne 29. 3. imam rojstni dan, pri katerem se mnogi ljudje umaknejo iz aktivnega delovnega življenja.

Menim, da se danes starosti ne more več meriti po letih, vendar so tudi tu nastale spremembe. Tako kot se pač spreminjajo mnoge druge stvari. Če človek ni obremenjen s poslovnimi obveznostmi ali kako drugače, se laže zoperstavi spremembam časa in jih občuti z veliko manjšo močjo.

Preveč enostavno je reči, da je delo lahko hobi. Delo je lahko življenjska naloga, ki si jo zastavi človek, kot tudi življenjski cilj in vsebuje mnogo življenjskih radosti ter daje dodatne življenjske moči.

Za mene ta rojstni dan ni slovo temveč rojstni dan, ob katerem izražam hvaležnost, da sem že v zibelki dobil za darilo zdravje in da lahko še vedno poln dinamike vodim svoje podjetje ter upam, da ga bom tudi še v prihodnje...

Del mojega življenja je razveseljevati in preko mojega podjetja je to vezano predvsem na razveseljevanje otrok in taka priložnost

je še posebej moj rojstni dan.

Pred nekaj leti je g. Hitschler ob prejšnji okrogli

obletnici skupaj s svojimi prijatelji in partnerji obdaroval otroke v Afriki v takimenovani SOS otroški vasi. Ob tokratnem rojstnem dnevu se je odločil, da naredi veselje otrokom z otroškimi igriščem in sicer bo to igrišče v vasi St. Bruno. Tam je otroško zavetišče, ki potrebuje otroško igrišče. V ta namen je g. Hitschler odprl poseben račun in nanj položil svoj prispevek kot temeljni kamen za izgradnjo. Namesto daril je g. Hitschler predlagal svojim prijateljem, da svoje prispevke namenijo za otroško igrišče, s čimer se izpolnjuje njegova želja ob rojstnem dnevu, da tako najlepše praznuje svoj praznik.

Prav gotovo si vsi želimo, da bi bil še dolgo zdrav in poln življenjske energije ter pripravljen na nadaljnje razvijanje kooperacijskega sodelovanja z ŽK ŽITO.

Prepečenec za Italijo

Po skoraj dvoletnih razgovorih in pripravah na sodelovanje z italijansko firmo CORONA 1888 je bil 7. aprila 1987 končno podpisan osnutek pogodbe o dolgoročnem sodelovanju na področju nekaterih pekarskih izdelkov. Kupec je predvsem zainteresiran za določeno kvaliteto prepečenca, za katero daje tudi svojo tehnologijo. V ta namen je bila že v letu 1986 nabavljena vsa potrebna oprema. Izdelani niso edinele še modeli za peko, ki jih je potem potrebno še telefonizirati, da bodo lahko pravilno služili svojemu na-

menu. Kolikor bo DS TOZD Pekarstvo in testeninarstvo pogodbo potrdilo na svoji seji, je pričakovati, da bi v poletnih mesecih dokončali montažo linije in pričeli s poskusno proizvodnjo. Izvoz v Italijo pa naj bi stekel v jeseni, ko naj bi polovico proizvodnje prevzemal italijanski kupec, druga polovica pa bi bila za domači trg. Letni obseg proizvodnje se ocenjuje na približno 1.000 ton, kar naj bi navrglo dodatni izvoz v vrednosti 600 milijonov lir ob uporabi domače moke.

Vodja ZTS
Blaž Veber

TOZD Pekarna Kranj je preseljena v Naklo

Delavci pekarnice Kranj so se zadnje dni marca preselili v nove proizvodne prostore — v Naklo, Cesta na Okroglo 5. Prebivalci Kranja in okolice že kupujejo kruh iz nove pekarnice.

V kranjski občini se je že več let govorilo o potrebi po boljši preskrbi s kruhom in drugimi pekarskimi proizvodi. Temeljna organizacija Pekarna Kranj je v utesnjenih prostorih in na iztrošeni opremljeni le težko zadovoljevala vse potrebe po kruhu, še zlasti ob koncu tedna in pred prazniki.

Že leta 1984 so tozdu začeli pridobivati potrebno dokumentacijo za gradnjo nove pekarnice na drugi lokaciji. Kasneje so k zbiranju potrebnih sredstev za novogradnjo pritegnili kranjsko združeno delo; seveda ob podpori občine, še posebej izvršnega sveta. Tako je bilo s strani občine zagotovljenih 135 milijonov nepovratnih sredstev, kranjsko združeno delo je prispevalo 270 milijonov dinarjev, z odprodajo starih prostorov pa so pridobili prek 100 milijonov dinarjev. Manjkajoča sredstva za pokritje celotne investicije so si zagotovili z bančnimi krediti.

Sama gradnja nove pekarnice v Naklem se je začela marca 1986. leta in objekt je bil zgrajen v zelo kratkem času. Vsa gradbena dela je opravilo Gradbeno podjetje Gradbinec Kranj, G. O. Tržič.

Zamuda pa je nastala pri dobavi in montaži dveh peči. Proizvajalec Minel iz Pančeva se namreč ni držal postavljenih rokov.

Pri dobavi in montaži opreme sta sodelovala še dva proizvajalca: Gostol, ki je dobavil in montiral vso opremo, razen peči, za-

grebška Termotehnika pa je montirala silose.

Konec marca se je začela poskusna proizvodnja. Pojavljajo se manjše začetne težave, ki so posledica spoznavanja novih peči, mešalcev (mikserjev) in drugih novosti.

Kljub temu poteka preskrba s kruhom nemoteno. Celo več: prvi odzivi tržišča so presenetljivi, saj je bilo v prvih dveh tednih povpraševanje po kruhu celo večje kot prej. Vzrok temu je boljše kvaliteta kruha spečenega v novih pečeh.

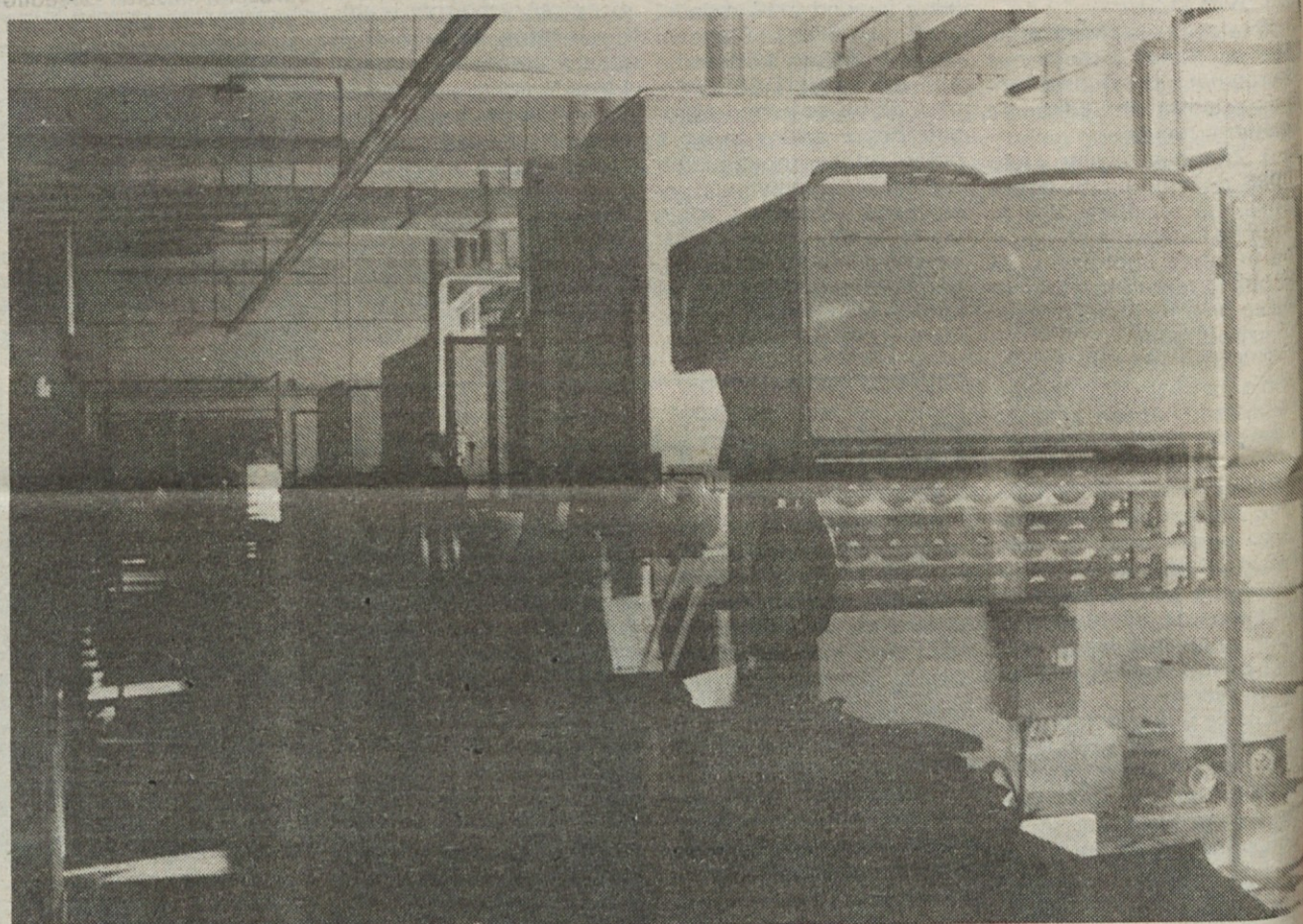
Večje potrebe tržišča bodo kranjski peki zadovoljili brez težav, saj je zmogljivost večje peči 1.520 kilogramov kruha na uro, zmogljivost manjše, v kateri pečejo predvsem pekovsko pecivo in posebne vrste kruha, pa je 680 kilogramov na uro. To pomeni, da bi lahko zadovoljili celo širši krog odjemalcev. In to brez zaposlovanja novih ljudi.

V novih prostorih skušajo sproti odpraviti tudi manjše pomanjkljivosti, ki jih spoznavajo ob začetku proizvodnje. Predvsem morajo zgraditi jašek za ročno vsipanje mok, namenjenih tudi za obnavljanje blagovne rezerve. Ugotovili so tudi, da je premajhen prostor namenjen ohlajevanju kruha v ekspeditu. Nujen bo tudi nek dodatni program.

Kranjska pekarna ima še eno pridobitev: stroj za pranje košar, kar pomeni, da transport kruha poteka povsem v skladu s sanitarnimi zahtevami.

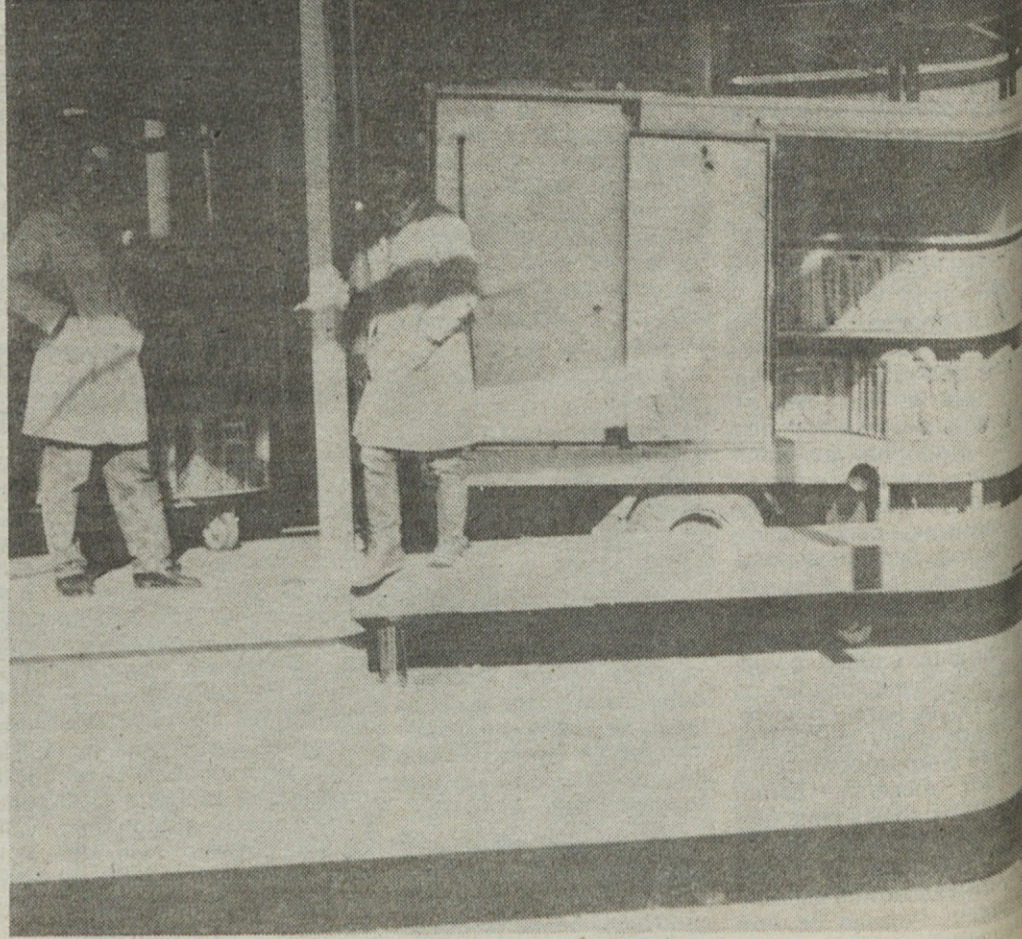
Nova pekarna v Naklem

Sodobna proizvodna linija, od katere kranjski peki veliko pričakujejo.

Ene izmed prvih štruc kruha na poti v ekspedit.

Nakladalne ploščadi so bile v stari pekarni ozko grlo; v Naklem (na sliki) temu ni tako.

Kadrovske štipendije za šolsko leto 1987/88

Razpisali smo 88 štipendij

V skupnem razpisu kadrovskih štipendij SR Slovenije za šolsko leto 1987/88 smo v delovni organizaciji Žito razpisali 88 štipendij. Največ štipendij je razpisanih za IV. stopnjo zahtevnosti (kar 62) in sicer za poklica pek in mlinar.

Razpisane štipendije:

TOZD	poklic	stopnja	štev. štip.
Blagovni promet	dipl. ekonomist	VII.	1
Pekarstvo in testeninarstvo	pek	IV.	7
	slaščičar	IV.	3
	testeninar	IV.	3
Mlini	mlinar	IV.	12
	ekonomski tehnik	V.	3
	živilski tehnik	V.	12
Šumi	konditor	IV.	1
	strojni ključavničar	IV.	2
Tehnični obrati	strojni ključavničar	IV.	2
	avtoelektrikar	IV.	1
	avtomehaničar	IV.	1
DSSS	dipl. ing. živil. tehnol.	VII.	1
	dipl. ekonomist.	VII.	1
	dipl. org. računal.	VII.	2
Maloprodaja Vrhnika	prodajalec meš. stroke	IV.	5
	pek	IV.	2
	prodajalec meš. stroke	IV.	2
Imperial Krško	ključavničar	IV.	1
	obratni elektrikar	IV.	1
Pekarna Krško	pek	IV.	2
Pekarna Dolenjska	pek	IV.	3
Pekarna Kranj	pek	IV.	5
	ing. živilske tehnologije	VI.	1
Triglav-Gorenjka	pek	IV.	3
	slaščičar	IV.	3
	ključavničar	IV.	2
	živilski tehnik	V.	2
	strojni ključavničar	IV.	1
	ekonomski tehnik	V.	1
	ekonomist	VI.	1
	dipl. ing. živil. tehnol.	VII.	1

Prosilci kadrovskih štipendij morajo vložiti svoje prijave do 15. julija 1987. Pred tem rokom samoupravni organi ne morejo odločati o podelitvi štipendij. Prosilci, ki se bodo naknadno vpisali, bodo oddali vloge najkasneje trideset dni po vpisu.

Vsa navodila za prijavo na razpis lahko dobite v kadrovskih službah.

Upajmo le, da bo večina razpisanih štipendij tudi podeljena.

Priznanje sindikatu TOZD Pekarstvo in testeninarstvo

V petek, 15. maja so prejeli predstavniki iz Pekarstva in testeninarstva »srebrni znak« občinskega sindikalnega sveta Ljubljana Moste-Polje.

V obrazložitvi ob sindikalnemu priznanju je zapisano, da ga prejemajo predstavniki sindikalne konference TOZD Pekarstvo in testeninarstvo za večletno vzorno in učinkovito delovanje pri uresničevanju interesov članstva.

Konferenca sindikata Pekarstva in testeninarstva združuje sedem osnovnih

organizacij, in sicer: Pekarstva Ljubljana, Pekatete, pekarna Bežigrad, Center, Trbovlje, Kočevje in Kamnik. V dosedanjem obstoju je izvedla vrsto uspešnih akcij, predvsem pa je odigrala pomembno vlogo pri združevanju pekarstva v Ljubljani. Konferenca sindikata tudi skrbno obravnava zaključne in periodične obra-

Upokojenci se želijo bolje organizirati

Dosedanja organiziranost upokojencev DO ŽITO ni bila najbolj ustrezna, so menili upokojenci na razširjeni seji upravnega odbora, ki je bila 20. marca v prostorih Delovne skupnosti.

Upravnemu odboru Aktiva upokojencev DO ŽK ŽITO, ki je bil izvoljen konec leta 1983, je potekel mandat. Hkrati z evidentiranjem novih delegatov v organih Aktiva upokojencev so prisotni razpravljali o (ne)ustreznosti sedanje organiziranosti upokojencev naše delovne organizacije. Ugotovili so, da posamezne temeljne organizacije različno skrbijo za bивše člane svojih kolektivov. Nekatere tozdz namreč najmanj enkrat letno organizirajo srečanje upokojencev in kolektiva, poskrbijo za skromno obdaritev, jih seznanijo z novostmi v svoji sredini in podobno. So pa tudi temeljne organizacije, ki pozabljajo na svoje bивše sodelavce.

Tudi na nivoju delovne organizacije upravni odbor ni najboljše zaživel. Najeti prostor ni bil dovolj izkoriščen, saj imajo upokojenci svoje klube po krajevnih skupnostih in zaradi bližine le-teh ni zaživila interesna dejavnost na nivoju delovne organizacije.

Zaradi gornjih ugotovitev so upokojenci predlagali drugačno obliko organiziranosti in dali pobudo Konferenci osnovnih organizacij zveze sindikatov DO Žito, da na eni izmed sej obravnava celotno problematiko upokojencev. Zavzeli so se za dopolnitev samoupravnih splošnih aktov delovne organizacije, predvsem Statuta in samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo. V njih naj se opredeli status upokojencev.

Poleg tega predlagajo, da sedanji Aktiv upokojen-

cev v bodoče ne bi več obstajal, pač pa bi ustanovili Upravni odbor upokojencev DO Žito. Sestavljali bi ga delegati – upokojenci iz posameznih temeljnih organizacij. Zaradi boljše povezave s sindikati posameznih tozdz bi radi imeli

upokojenci svojega predstavnika v izvršnih odborih osnovnih organizacij, ki bi hodil na sestanke sindikata in o njih po potrebi seznanjal ostale upokojence. Omenjeni delegat bi bil hkrati član prej omenjenega Upravnega odbora. Predsednik navedenega odbora pa bi se udeleževal tudi sej Konference osnovnih organizacij sindikata DO Žito.

Delovanje upokojencev bi se torej osredotočilo na življenje in delo posameznih temeljnih organizacij, ki bi morale zagotoviti ustrezna sredstva in dati na razpolago prostor za občasne seje. Upravni odbor upokojencev DO Žito pa bi skrbel za čim bolj enoten pristop temeljnih organizacij v sestavi DO Žito od vseh vprašanj, ki zadevajo upokojence.

Spremembe zakona o združenem delu

V prihodnjih dneh bo stekla javna razprava o osnutku sprememb zakona o združenem delu. Besedilo osnutka je objavljeno v skupščinskem poročevalcu številka 7, ki je bil izdan 24. marca letos.

V obrazložitvi osnutka je rečeno:

Komisija Skupščine SFRJ za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu je po večmesečnem intenzivnem delu pripravila in poslala delegatom v Skupščini SFRJ predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o združenem delu z osnutkom zakona, katerega sprejetje je v pristojnosti Zveznega zbora.

Cilji, ki jih želimo doseči z zakonom

Ocena stanja v združenem delu, predvsem pa pomanjkljivosti v njegovem razvoju, so podane v dolgoročnem razvoju ekonomske stabilizacije, v kritični analizi delovanja političnega sistema socialističnega samoupravljanja in v javni razpravi o tej analizi ter v dokumentih 13. kongresa ZKJ. Ocene kažejo, da je potrebno v ZZZD spremeniti in dopolniti predvsem tiste določbe, ki niso zdržale preizkušnje družbene prakse.

V skladu s tem so spremembe in dopolnitve zakona o združenem delu usmerjene k uresničevanju nekaterih pomembnih ciljev.

Na področju družbeno-ekonomskih odnosov delavcev v združenem delu se predlagajo spremembe in dopolnitve pri pridobivanju in razporejanju dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke delavcev, katerih cilj je ekonomsko stimuliranje delavcev, da trajno in optimalno aktivirajo vse kvalitetne dejavnike za povečanje dohodka in njegovo stabilno uresničevanje in da družbeno ter ekonomsko smotrno uporabljajo družbena sredstva.

Prav tako se morajo ustvariti nadaljnji normativni pogoji za zagotavljanje in širše uresničevanje pravice dela z družbenimi sredstvi, kar je neodtujljiva pravica delavcev v združenem delu, za vzpostavljanje in širše razvijanje svobodne menajve dela v vseh njenih oblikah in za izboljševanje in nadaljnje razvijanje odnosa pri razporejanju dohodka in čistega dohodka.

Namen sprememb in dopolnitev določb, ki se nanašajo na medsebojna delovna razmerja, je ustvarjanje pogojev za hitrejše reševanje problemov nezaposlenosti, določanje osnov za skrajševanje delovnega časa in zaostrovanje odgovornosti za izvajanje delovnih obveznosti.

Ko gre za upravljanje z družbenimi sredstvi, je namen predlaganih sprememb, da se okrepi položaj delavcev pri upravljanju z deli in sredstvi in da se polnejše zavaruje družbena lastnina ter da se onemogoči državno-lastniško ali katerokoli drugo pravno lastniško prisvajanje sredstev v družbeni lasti in upravljanje z njimi na tej podlagi.

Pri tem je za tako imenovano drobno gospodarstvo in samoupravno združništvo, ki sta komplementarni sestavni del združenega dela, najpomembnejše, da se dosledno izvaja strateška koncepcija njenega razvoja in da se ustvarijo normativni pogoji za premagovanje dogmatskih in ideoloških predsodkov o vlogi drobnega gospodarstva in združništva ter predvsem nosilcev samoupravnega osebnega dela.

Na področju samoupravnega organiziranja in združenega dela so predlagane spremembe in dopolnitve, s ciljem, da se ustvarijo normativni pogoji za sodobno in fleksibilno organiziranje združenega dela na realnih ekonomskih osnovah, brez vmešavanja organov družbenopolitičnih skupnosti, da se natančneje določijo in zagotovijo medsebojna razmerja temeljnih organizacij v delovnih organizacijah in razširijo možnosti uresničevanja skupnih interesov v združenem delu z razvijanjem različnih oblik samoupravnega organiziranja, od tako imenovanega drobnega gospodarstva do velikih gospodarskih in poslovnih sistemov.

Veliko bo doseženega tudi s spremembami na področju uresničevanja samoupravljanja delavcev v združenem delu. Med ostalim se bodo izboljšale vse oblike samoupravnega odločanja delavcev, zmanjšalo se bo število vprašanj, o katerih delavci odločajo z referendumom in bolj se bo uveljavilo odločanje prek delegatov, natančneje se bo določilo delovno področje zbora delavcev, okreplila se bo vloga delavskega sveta, zagotovil se bo večji vpliv delavcev pri izvolitvi poslovodnega organa, zaostri la se bo njihova odgovornost za opravljanje samoupravljalških funkcij in tako dalje.

Ne spreminjajo se temeljna načela

Spremembe in dopolnitve temeljijo na istih temeljnih načelih, na katerih temelji tudi zakon o združenem delu. Pri tem se je izhajalo iz družbeno verificirane ocene, da so se temeljna načela, na katerih temelji zakon in na katerih so izražene njegove temeljne opredelitve, potrdila med desetletno uporabo in da jih zaradi tega ni potrebno spreminjati. Potrebno pa je spremeniti in dopolniti tiste določbe, ki otežujejo uresničevanje bistva njegovih temeljnih načel, predvsem uresničevanje vloge delavcev v združenem delu kot temeljnega subjekta gospodarjenja z družbenimi sredstvi in odločanja o celoti odnosov družbene reprodukcije v socialistični samoupravni družbi.

Potek javnih razprav

Javne razprave bodo v občini Moste-Polje potekale od 5. maja do 26. junija 1987. Imenovali so tudi ustrezen koordinacijski odbor. Dogovorili so se, da bodo razprave potekale v okviru petih tematskih področij, in sicer:

- delovno-pravna zakonodaja
 - samoupravna organiziranost združenega dela
 - družbenoekonomski odnosi
 - samoupravno odločanje delavcev in prekinitev dela
 - vloga poslovodnega organa v spremembah ZZZD.
- Za organiziranje razprav so zadolžene sindikalne organizacije.

Pionirjem podelili priznanja

Ob koncu tretje sezone tekem pionirjev v smučarskih tekih za pokal Žita so bila 22. aprila podeljena priznanja najuspešnejšim mladim tekačem in ekipam.

V letošnji, že tretji tekmovalni sezoni za pokal Žita je nastopilo na šestih tekmah skupaj 1212 pionirjev in pionirk ali povprečno več kot 200 na tekmo. Največ mladim tekačem je nastopilo na tekmah v Ratečah – 230. Strokovnjaki že ugotavljajo, da se načrtno delo z mladimi obrestuje, saj je v starejših kategorijah že ve-

liko več tekmovalcev kot prejšnja leta, zato se tudi za prihodnost tekmovalj za Žito pokal ni bati.

Na slovesnosti ob zaključku sezone so Marko Sok, Lojze Gorjanc, direktor klasičnih reprezentanc, Alojz Hvala, predsednik odbora za teke SZS in generalni sekretar Smučarske zveze Slovenije Janez Buk-

čune, sodeluje pri sprejemanju samoupravnih splošnih aktov, skrbi za odidih in rekreacijo delavcev in podobno. Veliko časa posveča tudi posameznikom, pri čemer so se doslej izkazali tudi s pomočjo delavcem, ki so jih prizadele elementarne nesreče.

Priznanje, ki so ga prejeli, je dokaz ustrezne organiziranosti in prizadevanja dela. Hkrati naj predstavlja vzpodbudo tudi za delovanje v naslednjih letih.

ovnik podelili priznanja najboljšim pionirjem, pionirkam in ekipam. V ekipnem tekmovalstvu za pokal Žita je bil vrstni red naslednji:

1. TSK Triglav 536 točk
 2. ŠD Kokrica 468 točk
 3. TVD Partizan Gorje 462 točk
 4. SK Bohinj 332 točk
 5. SK Logatec 290 točk
 6. SD Rateče 272 točk.
- Točke je osvojilo 17 klubov.

Zakaj ostajamo doma?

Odsotnost z dela se v strokovnem slovstvu imenuje absentizem, zajema pa vse oblike opravičenih in neopravičenih izostankov, od zamujanja, »plavih« delovnih dni, bolezenskega dopusta, pa tja do prezgodnjega odhajanja z dela.

V okviru proučevanja absentizma je v zadnjem obdobju vse več zanimanja za ugotavljanje odsotnosti z dela zaradi časne delovne nezmožnosti – bolezenskih dopustov.

Večina analiz se konča pri ugotovitvah, da je bolezenski dopust prevelik, da poraste v času sezonskih del, ta tako ne sme več biti in podobno. Izidi analiz ponavadi izovejo občutek nemoči ali administrativno kaznovanost naravnost, ki morda zmanjša pritisk na odsotnost z dela, ničesar pa ne napravi za izboljšanje delavčeve prilagojenosti na delo. Bolezenski dopust, ki je posledicačasne delovne nezmožnosti, ni odvisen le od zdravnika in zdravstvenega stanja delavca, temveč tudi od drugih dejavnikov, ki pogosto niso tako vidni, nanje smo premalo pozorni, ker jih težko

nadzorujemo in zato premalo upoštevamo. (neustrezni delovni pogoji, nezanimivo delo, slabo vodenje itd.)

OZD skušajo na različne načine nadomestiti odsotne delavce, npr. z večjim številom zaposlenih, planiranjem nadurnega dela, z zmanjševanjem proizvodnje. Kljub naštetim varnostnim ukrepom pa vsak neplaniran porast odsotnosti zelo neugodno vpliva na proizvodnjo, posebno ko so proizvodni plani »nape-ti« in niso možne večje notranje kompenzacije.

V interesu OZD je, da zmanjša število izgubljenih delovnih dni zaradi bolezni. Če je veliko izostankov, posebno še, če so nepravilni, je potrebna organizirana borba. Zato v DO ŽK ŽITO spremljamo podatke o odsotnostih, za vsako temeljno organizacijo pa so

narejene tudi Analize časne nezmožnosti za delo zaradi bolezni in porodniških dopustov.

V letu 1986 so bili delavci Žita skupaj odsotni zaradi bolezni in porodniških dopustov 568.441 delovnih ur ali 9,8% delovnega časa. Ker je letni fond delovnih ur za delavca 2192 delovnih ur, pomeni to odsotnost 259 delavcev v celem letu ali toliko, kot jih je zaposlenih v manjšem tozdu. Omejnjeni podatek lahko prikazemo tudi tako, da je bil vsak delavec DO odsoten več kot en mesec (218 delovnih ur).

Zaradi porodniških dopustov je bilo izgubljenih 183.853 delovnih ur ali 3,2% delovnega časa. Če ta čas pretvorimo v delavce, pomeni to odsotnost 52 delavcev v celem letu. Zadržanost z dela zaradi bolezni, ki so v zvezi z nosečnostjo, kot tudi za čas porodniškega dopusta, ugotavlja zdravnik, ki dela v dispanzerju za varstvo žena. Odsotnost zaradi poroda in

nege otroka ureja poseben samoupravni sporazum, v DO pa je v teku tudi uskladitev pravilnikov o delovnih razmerjih. Bistvena novost tega samoupravnega sporazuma je podaljšanje odsotnosti zaradi poroda in nege otroka na eno leto, kar velja od minulega leta.

Velik delež odsotnosti zaradi porodniških dopustov je v tistih tozdih, kjer so zaposlene pretežno ženske. V večjem obsegu se pojavlja v teh tozdih tudi odsotnost zaradi nege družinskega člana, saj gre v večini primerov za nego bolanih otrok. Tovrstno odsotnost z dela ugotavlja in odobrava zdravnik-pediater.

Največji delež odsotnosti je zaradi bolezni do 30 dni. To so krajše odsotnosti

z dela, ki se lahko v letu večkrat ponovijo. Tovrstne odsotnosti z dela odobrava lečeči zdravnik. Boleznine do 30 dni nihajo iz meseca v mesec, običajno porastejo v prehodnih mesecih ali ob razih epidemijah.

Zadržanost z dela zaradi bolezni nad 30 dni pogosto operacije, preiskave ali zdravljenje dolgotrajnejših in kroničnih obolenj. Takšno odsotnost z dela obravnava konzilij zdravnikov zdravstvenega doma. Konzilij zdravnikov napoti delavca na invalidsko komisijo, če od nadaljnega zdravljenja ni mogoče pričakovati, da bi se delavcu vrnila zmožnost za delo (ki ga je opravljal pred boleznijo), najkasneje pa po enem letu nepretrgane odsotnosti z dela ali dela s skrajšanim delovnim časom. O problematiki delovnih invalidov bomo pisali v naslednji številki.

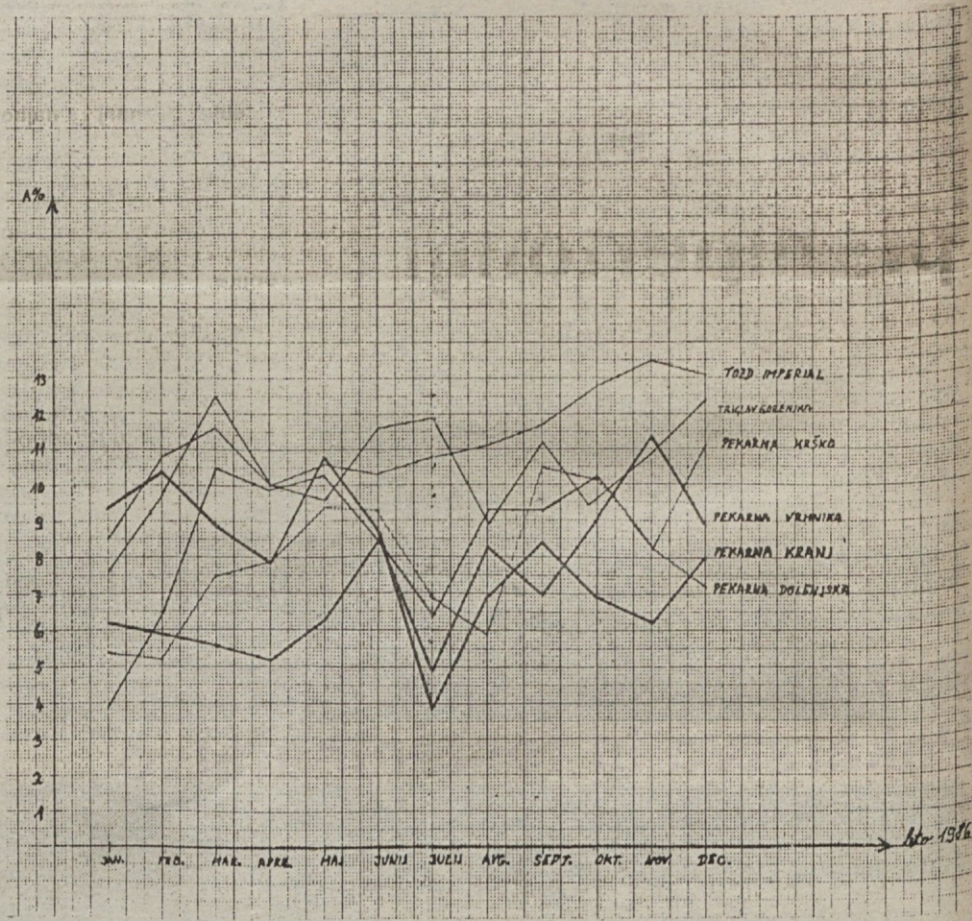
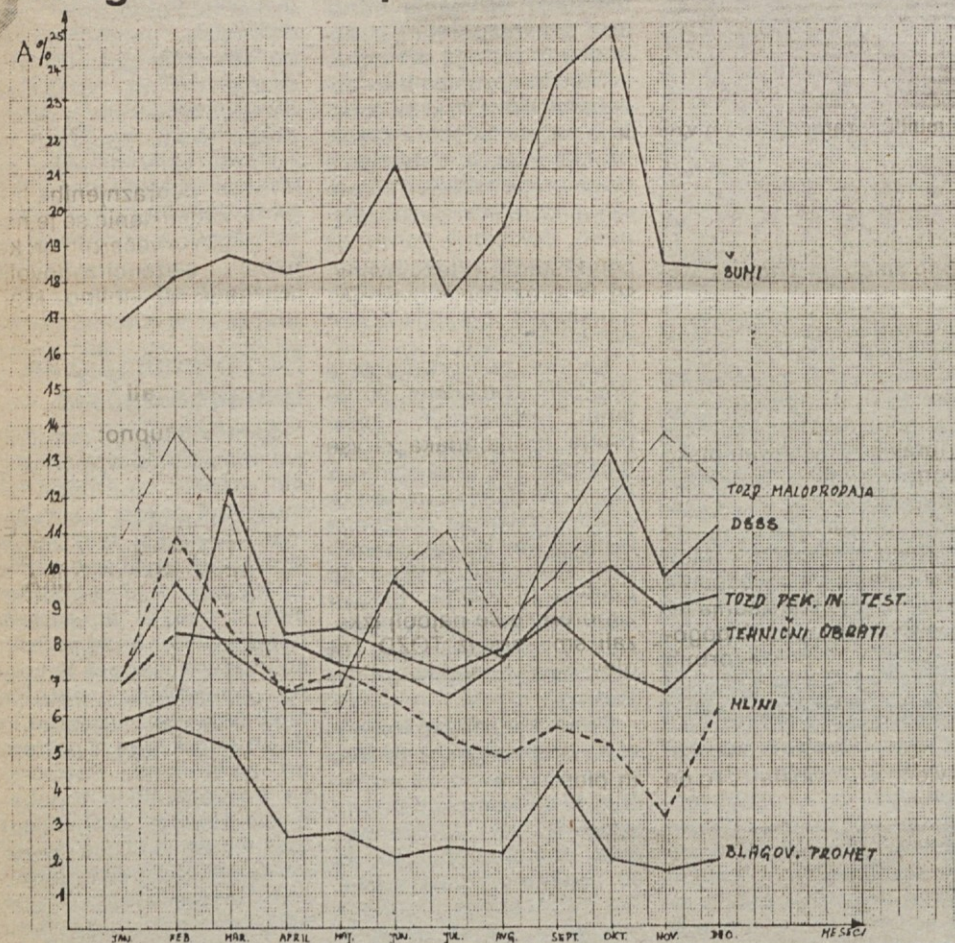
Zaradi nesreče pri delu je lahko delavec v bolniškem staležu do 30 dni ali nad 30 dni. Tematiko nesreč pri delu obravnava posebna analiza – Analiza nesreč pri delu službe varstva pri delu. Iz te je razvidno, da se je v DO v letu 1986 ponesre-

čilo 157 delavcev ali 5,9% zaposlenih. Po podatkih Zavoda SRS za varstvo pri delu je bil v živilski industriji v letu 1986 odstotek poškodovanih 6,6%, zato lahko zaključimo, da je naša delovna organizacija nekoliko pod republiškim povprečjem po številu poškodb.

Če analiziramo vzroke nesreč, lahko ugotovimo da je v 85% nesreč udeležen tako imenovani »človeški faktor«, to so napake in nepravilno vedenje delavcev. Zato se moramo zavedati, da varnejše delo ni odvisno samo od pooblaščenih delavcev za varstvo pri delu, temveč je to pravica in dolžnost vsakega delavca. Z doslednim izvajanjem predpisov iz VPD, uporabo zaščitnih sredstev, stalnim nadzorom vodij dela nad izvajanjem varnostnih ukrepov bomo lahko zmanjšali število nesreč pri delu in dosegli večji ekonomski učinek.

Raven bolniškega staleža, kakor tudi vzroki zanj so različni v različnih delovnih sredinah kot tudi geografskih regijah, kar je razvidno iz priložene tabele: ➔

Priloga: Grafičen prikaz dinamike odsotnosti zaradi bolezni v letu 1986 po TOZD

Letovanje v Žitovih počitniških zmogljivostih

Letos dostopne cene in veliko prijav

Na 4. seji Komisije za družbeni standard DO ŽK Žito, ki je bila v sredo, 25. marca 1987, so sprejeli razpis za letovanje v počitniških kapacitetah Žita. Prijave za letošnji dopust so se zbirale do 10. aprila. Koncem maja pa bo narejena tudi terminska uskladitev prijav.

Vloge za Cres in prikolice bodo pregledale osnovne organizacije sindikatov v temeljnih organizacijah in Delovni skupnosti. Napravili bodo prioriteten vrstni red prosilcev, nato pa bo Komisija za družbeni standard uskladila terminske prijave. Razpored zasedenosti ostalih kapacitet bo pripravljen v oddelku za družbeni standard.

Zanimanje za letovanje v naših počitniških objektih je med zaposlenimi tudi le-

to izredno, še posebej za počitniške objekte na Cresu in za počitniške prikolice.

Razlog za takšno povpreševanje je predvsem v dostopnih cenah v naših počitniških zmogljivostih, kar je dandanes, ko je družinski žep vedno bolj prazen, še kako dobrodošlo.

Cene za letošnje letovanje je v obliki predloga najprej pripravila strokovna služba, nato jih je obravna-

vala Konferenca osnovnih organizacij sindikata DO Žito, sprejel pa jih je delavski svet delovne organizacije.

V letošnji sezoni bo z namestitvijo prikolice v Čatežu in Podčetrtku možno preventivno okrevanje delavcev. Predvideni so desetdnevni termini v času od 1. junija do 30. septembra.

Počitniški dom Ukanc Bohinj, ki je zanimiv za letovanje skozi vse leto, bo predvidoma zaprt od 4. do 31. maja in od 1. oktobra do 6. novembra. Počitniški dom Goreljek na Pokljuki pa lahko zaposleni koristijo prek celega leta.

Poletni užitki ob morju so vse dražji. Zato ni čudno, da je veliko zanimanja za t. i. sindikalno letovanje, saj si večina sicer ne more privoščiti dopusta ob morju. Ker v Dramlju (na sliki) niso dovoljene novogradnje, si prizadeva naša DO zagotoviti nove zmogljivosti drugje.

Šeste zimske športne igre delavcev DO ŽITO

Triglav–Gorenjki pokal v trajno last

Podelitev priznanj za najboljše je minila v zares veselem vzdušju.

V soboto, 21. februarja so bile v Mojstrani 6. zimske športne igre delavcev Žita. Skoraj 200 tekmovalcev se je pomerilo v veleslalomu, družinskem veleslalomu in tekih. Že tretjič zapored je ekipno zmagala Triglav–Gorenjka.

Največja neznanka pred letošnjim tekmovanjem je bilo vreme. Še teden dni pred razpisanim datumom športnih iger za izvedbo tekmem ni bilo dovolj snega, zadnje dni pred nastopi smučarjev pa je vsak dan snežilo.

Tudi ob prihodu udeležencev na prizorišče iger je bilo največ govora o vremenu in o pogojih za izvedbo tekmovanja: rahlo je snežilo, na smučišču je bil moker sneg, v izteku smučišča pa so bile celo luže. Kmalu

pa so se prisotnim obrazom razvedrili, saj je posijalo sonce, domačini pa so s pomočjo teptalnega stroja pripravili veleslalomsko progo. Nekoliko manj večji smučarji so bili zadovoljni tudi zato, ker letos ni bil cilj v izteku smučišča v Mojstrani, tako da je odpadla strmina, ki je bila zadnja leta »vroča tema« vseh pogojev o zimskih športnih igrah.

Sredi veleslalomске tekme je zmanjkalo elektrike in vlečnica je obstala. To pa

tekmovanja željnih Žitovcev ni dosti motilo. S smučmi na ramenih so se povzpeli k startu in tekmovanje se je brez večjih zastojev nadaljevalo.

Organizatorjem je uspelo pripraviti tudi smučino za smučarske teke. Dolžina proge je bila enaka za vse nastopajoče, ki pa jih je bilo manj kot prejšnja leta.

Popoldne je bila svečana razglasitev rezultatov s podelitvijo priznanj. Že tretjič zapored so se najbolj izkazali smučarji iz TOZD Triglav–Gorenjka, ki so tako osvojili prehodni pokal v trajno last.

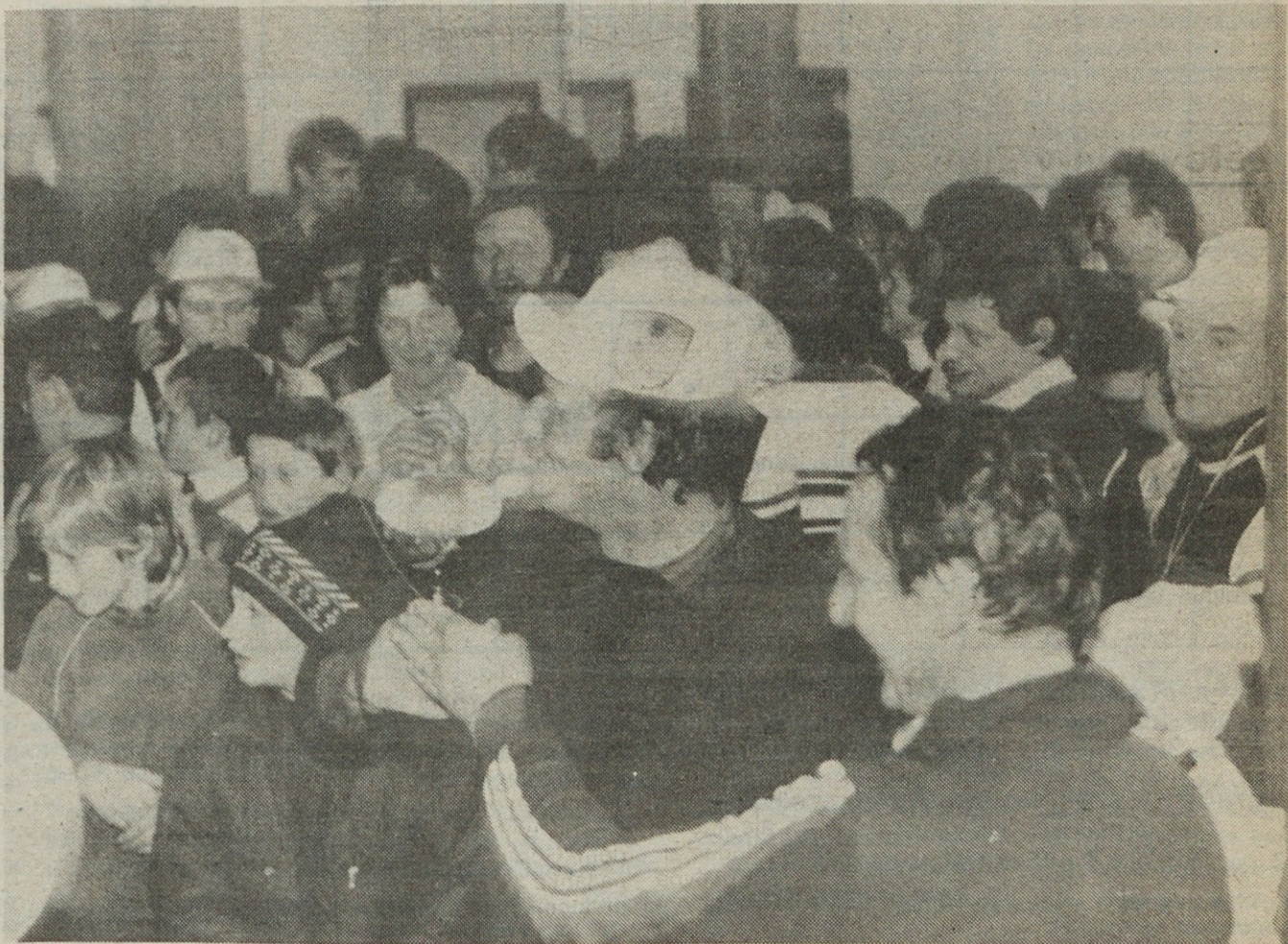
Živahno vzdušje z glasbo in plesom ter z nemajhnim

številom izpraznjenih kozarcev in steklenic se je nadaljevalo do večernih ur, ko so vsi udeleženci zadovoljni zapuščali dolino Mojstrane.

Uradni rezultati

Ekipno – skupno:

1. TRIGLAV GORENJKJA
2. BLAGOVNI PROMET
3. PEKARSTVO IN TESTENINARSTVO
4. PEKARNA VRHNIKA
5. DSSS
6. ŠUMI
7. IMPERIAL KRŠKO
8. MLINI
9. PEKARNA KRŠKO
10. PEKARNA KRANJ
11. TEHNIČNI OBRATI
12. MALOPRODAJA

TOZD	delovnih ur	D-1	D-2
1. Šumi	126056	19,5	10,9
2. Imperial	71328	11,1	6,8
3. Triglav Gorenjka	88435	10,7	6,4
4. Maloprodaja	26415	10,5	5,6
5. DSSS	31391	9,1	5,9
6. Pekarna Krško	14726	8,4	7,6
7. Pekarstvo in testeninarstvo	113992	8,2	6,7
8. Pekarna Kranj	15097	8,0	8,0
9. Tehnični obrati	13754	7,9	5,7
10. Pekarna Dolenjska	18855	7,8	5,5
11. Pekarna Vrhnika	13217	7,1	4,7
12. Mlini	28820	6,4	5,5
13. Blagovni promet	6079	3,2	2,5

(delovnih ur – odsotni zaradi bolezni in porodniških dopustov)

D-1 – delež v strukturi delovnega časa (obseg odsotnosti)

D-2 – delež, če porodniških dopustov ne upoštevamo

Obseg odsotnosti lahko prikažemo tudi grafično s krivuljo, ki kaže gibanje odsotnosti zaradi bolezni in porodniških dopustov v letu 1986 po posameznih tozdih in mesecih. Iz podatkov je razvidno, da je največji obseg odsotnosti v TOZD Šumi, najmanjši pa v TOZD Blagovni promet.

Število zaradi bolezni izgubljenih delovnih dni oziroma število dnevno odsotnih delavcev z dela ima dvojni pomen: socialno humani in ekonomski. Problem je v ravni varovanja

zdravja in v izgubah, ki jih utrpimo vsi zaradi manjše produktivnosti dela in slabše storilnosti. Tu so velike notranje rezerve, ki jih združeno delo lahko izkoristi, pri tem pa morajo sodelovati delavci, tozdi, zdravstvene organizacije in samoupravne skupnosti.

V vsaki tozdi je potrebno zagotoviti občasno obravnavanje problematike odsotnosti z dela in njene vzročnosti in spremljanje zdravstvenega stanja delavcev.

Biserka Davidovič

Kotiček za zdravnika

Prehrana pri hipertenziji

Načela zdrave prehrane

Znano je, da zdrava prehrana vodi k zdravemu načinu življenja, ohranjanju in krepitevi zdravja ter preprečevanju raznih bolezni. Skrivnost zdrave prehrane je v pravilni sestavi in razmerju beljakovin, maščob in ogljikovih hidratov, ki so vir energije, ter vitaminov in mineralnih snovi.

Energija je potrebna za delovanje notranjih organov ter za mišično delo. Torej bodo uživali bolj kalorično hrano otroci in mladostniki, ki še rastejo, ter fizični delavci in delavci na hudem mrazu, ker porabijo veliko energije. Vsi, ki pri svojem delu pretežno sedijo ali stojijo ter starejši ljudje, pri katerih je presnova počasnejša in zato ne potrebujejo veliko kalorij, naj uživajo manj kalorično hrano.

Tako moramo zaužiti vsak dan:

- mleko in mlečne izdelke: pol litra mleka ali 30 gramov trdega sira,
- meso, ribo, perutnino: enkrat na dan; lahko pa to nadomestimo z jajcem, skuto ali s stročnicami,

– zelenjavo in sadje: listnata zelenjava, krompir, sadje,

– kruh in žita: 2 do 4-krat na dan kos kruha, en obrok mlevskih izdelkov riž, kaša, testenine).

Hrano razdelimo v štiri do šest manjših obrokov. S tem zmanjšamo občutek lakote. Za vmesne obroke uporabljamo surovo sadje in zelenjavo. Hrane ne solimo preveč. Pijemo zmerno – vodo, mineralno vodo in sokove.

Opustiti moramo slabe navade pri jedi (branje, gledanje televizije) ter si vzeti čas za uživanje hrane.

Prehrana pri zvišanem krvnem pritisku

Za prehrano pri zvišanem krvnem pritisku veljajo ista načela kot za zdravo prehrano, le da obstajajo tudi naslednje omejitve:

- hrana naj bo manj kalorična, če je bolnik predebel,
- jedi naj bodo manj slane – dnevno uporabimo

Nadaljevanje na 8. strani

Zahvala

Ob smrti mojega moža, očeta

Jožeta Šraja

se iskreno zahvaljujemo za podarjeno cvetje, ustna in pisna sožalja. Zahvaljujemo se vam za poslovilne besede in tako številno udeležbo na pogrebu.

Še enkrat hvala tozdu pekarstvo in testeninarstvo, sodelavcem iz obrata Kamnik in iz obrata Radomlje.

žena Slavka, sinova Jože in Vito

Nadaljevanje s 7. strani

samo pol kavne žličke soli za pripravo hrane. Iz jedilnika izločimo vsa živila, ki so že sama po sebi bolj slana. To so mesne in zelenjavne konzerve, jušni koncentraciji, prekajeno meso, salame, klobase, sir, slana

margarina, majoneza, slani lešniki, slano pecivo...

– hrana naj bo tudi sicer manj začinjena – izločimo poper in papriko,

– jedi morajo biti manj mastne,

– hrana naj bo čim manj sladka. Sladkor, kekse, pe-

civo, torte jemo le izjemoma.

– hrana naj vsebuje čim več svežega sadja in zelenjave.

Če mora bolnik zaradi povišanega krvnega pritiska jemati zdravila, ki izločajo vodo iz telesa, izgublja tudi kalij. V tem primeru

mora z ustrežno izbiro živil nadomestiti to izgubo. Ta živila so: marelice, banane, suhe fige, dateljni, suhe slive, ovseni kosmiči, bučke, cvetača, ribe, krompir, suhe gobe, špinata... Pri večjih izgubah kalija pa ga zdravnik predpiše tudi v tabletah. V času, ko ni sveže-

ga sadja, pijemo sadne sokove, ki vsebujejo poleg kalija tudi številne vitamine in druge rudninske snovi. Uživanje večjih količin sadja ali sadnih sokov vpliva ugodno tudi na prebavo in s tem na dobro počutje.

Dandanes si zaradi hitrega tempa življenja, ki od

nas zahteva, da smo stalno aktivni, zbrani, in bistri, skoraj ne moremo zamisliti delovnega dopoldneva brez cigaret, črne kave in tu pa tam tudi kašnega šilca žganja. Vse to po možnosti še pred prvim obrokom hrane.

– Vsak človek, posebno pa še hipertoničnik, mora ugasniti zadnjo cigareto, kajti nikotin, ki je v tobaku dviguje krvni tlak.

– Da pa vendarle ne bi bilo vse tako črno, dovolimo pri zmerno povišanem krvnem pritisku (okoli 160/100) do dve skodelici črne kave na dan.

– Če ste navajeni popiti kozarec vina pri kosilu, naj pri tem tudi ostane. Vsako pretiravanje in pitje žganih alkoholnih pijač pa odsvetujemo. **dr. Bogo Rajič**

Nagradna križanka Triglav–Gorenjka

		SESTAVIL: MARKO POGRAJČ	PERNATE ŽIVALI	OKRASKI NA PREDMETIH	POZA PRI UMET. DRSANJU	ARABSKA DRŽAVA	TONE LESKOVIC	JUG. PRIMORJE	»STARA CELINA«
		LETNI ČAS							
		STAROD. JUŽNOAM. PLEME					DOKTOR POKR. V ETIOPIJI		
	VISOK GORSKI VRH	100 m ²	PISMO-NOSA	ODREKANJE PRAVICI	KALCIJ	NALIVNIK			
JKV GLOBEL SOTESKA					EDI MOHORKO ILOVICA	MANJ ZNAN ŠPORT PANČEVO			
ŽITNO PLEVE					JUNAŠKA PESNITEV		HRV. TOVARNA RUDI ULAGA		
RIJEKA		OGRINJALO DEL STENE			DEL OKONČINE PRENAŠ SPOROČIL			VRSTA VIŠNJE	VODNA ŽIVAL
SLOŽNOST EDINOST						POPRAVUR OMEJENA KOLIČINA			
NASPR. OD OBRAMBE					LESNO-INDUST. KOMBINAT TITAN		PEVKA PRODNIK VZKLIK PRI BIKOB.		
11. ČRKA		BOGOVI LJUBEZNI TRON				SOLDAT DEL PRISTAN.			
KORČ. PLAVAL. KLUB			NIŠ KÖPER			AM. VALUTA UMET. DELO			TEL. TENISKE IGRE
RIŽEVO ŽGANJE				Ž. IME	VIŠINSKE TOČKE NASP. OD GROB			EDEN	
LESKOVAC		VELIK PREPLAH ANTON					BREŽALK. PIJACA	NOVAK IVAN DRŽ. V INDOKINI	
ESTONEC			STADION V BUDIMP.			OS. ZAIMEK	DRSEČA GMOTA IGLAVEC		
100			1. IN 25. ČRKA AMERICIJ			GLASBILO ENAKI ČRKI		GORAN NOVAK	IZVRŠNI ODBOR
OBMEJNO OBMOČJE				PREUČEV. NARODOV 6. ČRKA					
DEL CELOTE						ZAROSENO			

Nove odločbe junija

Delavski svet DO Žito je na svoji seji, dne 7. maja v zvezi z osebnimi dohodki sprejel naslednje sklepe:

– za izplačilo osebnega dohodka za mesec april se upoštevajo indeksna razmerja, kot jih je določila komisija za osebne dohodke delavskega sveta DO v skladu z določili na referendumu sprejetega samoupravnega sporazuma;

– uskladitev ocen med posameznimi deli in nalogami ter posameznimi TOZD in DSSS se opravi na podlagi predlogov komisij za OD TOZD in DSSS (usklajevanje 20., 21., 22. maja);

– zaradi usklajevalnega postopka za mesec april delavci ne dobijo odločb za razporeditev na posamezna indeksna razmerja;

– tipična dela in naloge bo določil delavski svet DO po izvedenem uskladitvenem postopku na komisiji za OD DO do konca meseca maja;

– na podlagi tipičnih del in nalog bodo tozdi in DSSS izdelali vrednostne razvide del in nalog in jih sprejele na svojih delavskih svetih, kar bo osnova za izdajo odločb o razporeditvi delavcev na nova indeksna razmerja;

– vsi popravki indeksnih razmerij se bodo poračunavali od 1. aprila 1987.

glasnik

glasilo delavcev živilskega kombinata Žito Ljubljana

Izdaja Živilski kombinat ŽITO Ljubljana, Šmartinska 154. Glavna in odgovorna urednica Zlata Vidmar. Uredništvo: Žito, Šmartinska 154, telefon: (061) 442-981, int. 238. Ureja uredniški odbor. Urednik in novinar: Marko Pograjč. Tehnični urednik: Avgust Cerar. Tisk: ČGP Delo, TOZD TČR, Ljubljana. Tirtova 35.

Rešitev nagradne križanke »Pekarna Kranj«

VODORAVNO: nova, IC, Alemani, pekarna, KNJ, strgalo, radirka, gnev, AK, CE, vila, Ta, NL, AČ, Adam, it, jok, Na, ES, Moi, stokanje, Pr(k), prazna, tek, Ka, lev, OC, I, Ivan, ole, VI, tip, sir, oj, Eva, HO, kg, gliste, krč, VI, RE, barkača, EJ, Oto, kopel, a, Bosanec, KA.

Nagrade za pravilno rešitev so prejeli:

- 1. nagrada, 1.000 din: Marija Koder, TOZD Šumi
- 2. nagrada, 700 din: Nina Kaplan, TOZD Šumi
- 3. nagrada, 400 din: Anka Juršič, TOZD Šumi.

Rešitev nagradne križanke »Triglav–Gorenjka pošljite do 20. junija 1987 na naslov Uredništva. Žreb bo razdelil nagrade po 1.000, 700 in 500 dinarjev.